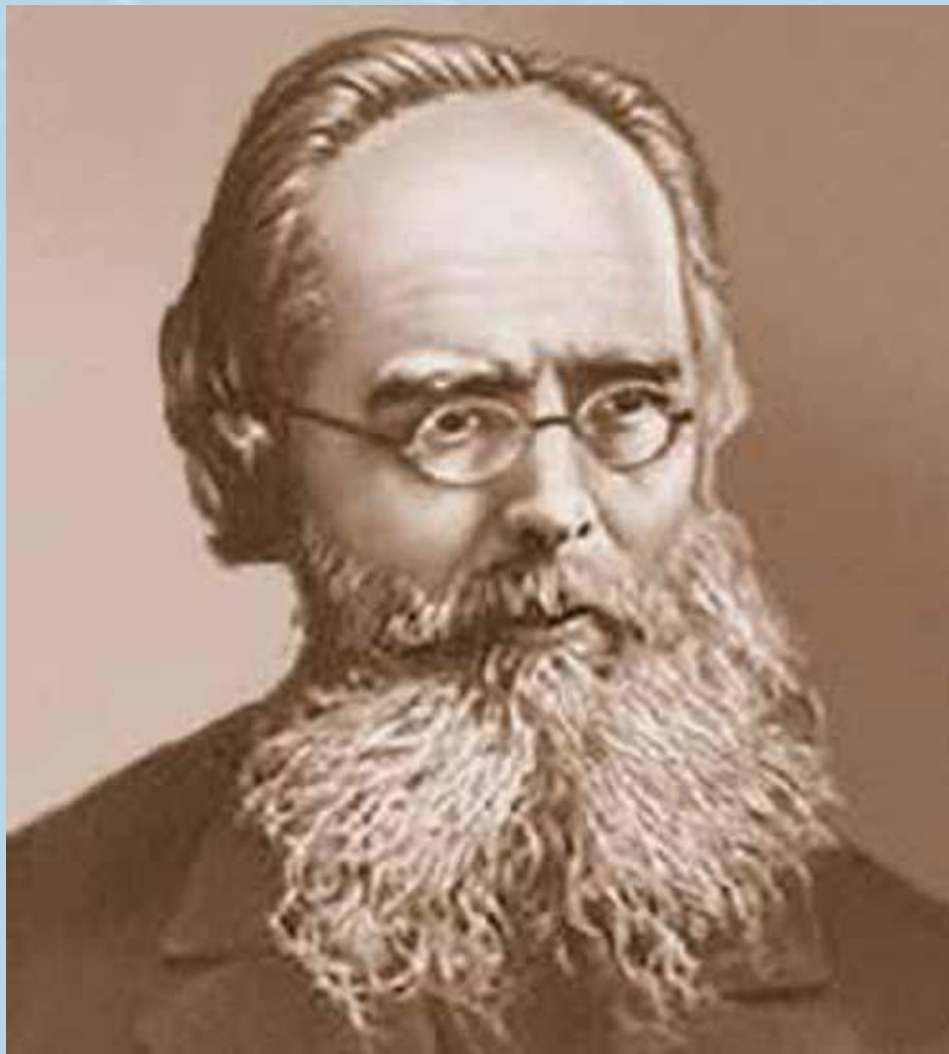

О. П. Потебня
Думка і мова

**Олександр
Опанасович
Потебня**
український
мовознавець,
етнолог,
філософ.

“ДУМКА І МОВА”

✓ ідея про мову як
діяльність (energeia) духу,
про творення думки
МОВОЮ;

“ДУМКА І МОВА”

✓ підтримує і розвиває ідеї В.
Гумбольдта і його школи щодо
філософії мови в її ставленні до
логіки і психології.

- мова
- психологія
- логіка

“ДУМКА І МОВА”

✓ **Мова** – сукупність засобів, за допомогою яких конструюються і розуміються тексти.

✓ **Мова** – процес говоріння, писання, іншими словами – створення тексту, власне усні чи письмові тексти, створені в результаті мовної діяльності.

✓ у мові закладено величезний творчий потенціал, що містить досвід народу, який послуговується цією мовою і є її творцем.

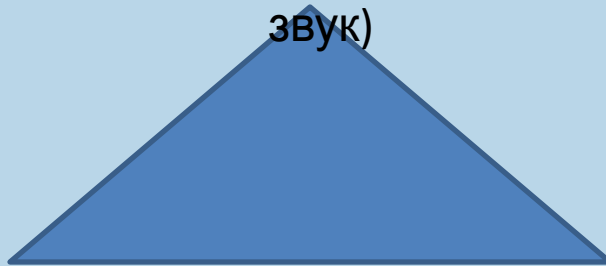
“ДУМКА І МОВА”

- ✓ осмислення ролі мови і мовних форм в освоєнні людиною навколишнього світу;
- ✓ Мова – *засіб упорядкування величезного потоку відчуттів і вражень, що накочуються на людину ззовні.*
- ✓ Слово є *носієм* не тільки визначеного значення, за допомогою якого зовнішні сприйняття адаптуються внутрішнім досвідом, але й *усього попереднього досвіду людини, її народу й історичних предків.*

“ДУМКА І МОВА”

“Концепція про три аспекти слова”

Зовнішня форма
(артикульований
звук)

Зміст
(значення,
думка)

Внутрішня
форма
(зображення)

“ДУМКА І МОВА”

- ✓ **Внутрішня форма слова** – “своярідність народної (національної) мови з властивим їй способом бачення та самобутнім світосприйняттям”.
- ✓ **Внутрішня форма слова** – “найближче етимологічне значення слова, тобто той спосіб, яким виражається зміст”.
- ✓ Слово містить у собі уявлення-образ, що має загальнонародне, універсальне значення і є чимось інтуїтивно зрозумілішим і простішим, аніж його пояснення;
- ✓ єдність образних і поняттєвих сторін мови.

“ДУМКА І МОВА”

- ✓ У мові формуються запас слів і система правил, за допомогою яких вона протягом тисячоліть стає самостійною силою.
- ✓ **Мова** – необхідна *умова мислення* окремого індивіда навіть коли той перебуває наодинці з собою, адже поняття формується тільки засобами вербалізації, а без поняття неможливе мислення.
- ✓ “ у художньому творі образ пов’язаний зі змістом ”;
- ✓ “ ... один художній твір, тобто один образ, по-різному впливає на різноманітних людей і на конкретну людину в різний час, так само як і одне слово кожною людиною сприймається по-різному ”.

“ДУМКА І

✓ Миф – особливе слово;
МОВА”

✓ Міфологічне мислення на певному етапі розвитку є єдино можливим і розумним, властиве не одному якомусь часові, а людям усіх часів, виникає тоді, коли немає інших пояснень явищ.

✓ **Народна єдність** – великий історичний двигун.

“ДУМКА І МОВА”

- ✓ **Національна специфіка** – стимул, що іде з появою людського суспільства.
- ✓ **Мова** – спосіб перетворення первісних домовних елементів думки.
- ✓ **Мова** як засіб пізнавальної діяльності є способом створення естетичних і моральних ідеалів.
- ✓ **Нормальний розвиток мови** є однією з передумов здорового розвитку нації, національного світосприймання.

- Мова
 - Діяльність духу
 - Процес говоріння, писання
 - Засіб констр. і розум. текстів
 - Засіб упорядкув. відчуттів
 - Умова мислення
 - Спосіб перетвор. елем. думки
 - Засіб пізнав. діяльності
 - Спосіб створення ідеалів

**Дякую
за увагу !!!**